

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om ändring av 8 § i lagen om statens specialfinansieringsbolags kredit- och borgensverksamhet

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I propositionen föreslås det att specialfinansieringsbolaget Finnvera Abp:s möjligheter att bevilja nya krediter och borgen utökas. I propositionen föreslås det att kapitalet av de krediter som Finnvera Abp beviljat samtidigt får vara utestående och kapitalet av borgen samtidigt får vara gällande till ett belopp av sammanlagt högst 4,2 miljarder euro. Genom

propositionen höjs det nu gällande maximibeloppet med 1 miljard euro.

Propositionen syftar till att säkerställa att företagsfinansieringen kan fortsätta utan störningar i en situation där företagen på grund av finanskrisen har det svårare att få normal marknadsbaserad finansiering.

Lagen avses träda i kraft våren 2009.

MOTIVERING

1 Nuläge och föreslagna ändringar

I lagen om statens specialfinansieringsbolags kredit- och borgensverksamhet (445/1998) finns bestämmelser om sådan kredit-, borgens- och annan finansieringsverksamhet som bedrivs av ett bolag, Finnvera Abp, som avses lagen om statens specialfinansieringsbolag (443/1998) och som i synnerhet syftar till att grunda, utveckla och expandera små och medelstora företag samt förbättra deras verksamhetsbetingelser.

I 8 § i lagen om statens specialfinansieringsbolags kredit- och borgensverksamhet föreskrivs om statens förbindelser. Enligt 1 mom. i paragrafen kan statsrådet på villkor det bestämmer ge det bolag som avses i lagen om statens specialfinansieringsbolag (443/1998), Finnvera Abp, förbindelser om att staten årligen, för vidareöverföring till kredittagarna, betalar bolaget ett räntestöd som till storleken beviljas regionalt graderat (regionalt räntestöd), eller betalar bolaget ett räntestöd för sådana krediter som ska ges av särskilt definierade näringspolitiska skäl (specialräntestöd), eller ersätter bolaget för kredit- och borgensförluster som avses i 3 och 4 §.

I 3 § i lagen finns bestämmelser om bolagets kreditverksamhet och i 4 § finns bestämmelser om bolagets borgensverksamhet.

Bolaget kan enligt 3 § i lagen ge krediter och arrangera annan finansiering. Bolaget kan också utöva finansieringsleasingsverksamhet. Finansieringen kan beviljas utan betryggande säkerhet. Enligt 4 § i lagen kan bolaget ställa borgen som säkerhet för krediter eller ansvarsförbindelser. Borgen kan beviljas som proprieborgen, fyllnadsborgen eller någon annan ansvarsförbindelse. För att minska den förlustrisk som sammanhänger med borgen kan säkerheter eller säkerhetsarrangemang som inte behöver vara betryggande förutsättas. I 2 mom. i paragrafen föreskrivs om borgen som kan ställas som säkerhet för en sådan kredit som ett kreditinstitut beviljar en inhemsk leverantör eller beställare för finansieringsarrangemang i samband med en inhemsk kapitalvaruleverans.

Enligt 3 mom. i paragrafen kan borgen ges som säkerhet för en borgenskredit, kapital, ränta och andra betalningsprestationer som stämmer överens med kreditvillkoren samt som motsäkerhet för borgen som ska ställas som säkerhet för en borgenskredit eller en ansvarsförbindelse. Borgen kan täcka hela el-

ler en del av den förlustrisk som sammanhänger med en borgenskredit eller en ansvarsförbindelse. Enligt 4 mom. i paragrafen svarar staten för den borgen som bolaget beviljar och som avses i denna lag.

Enligt 8 § 3 mom. i lagen om statens specialfinansieringsbolags kredit- och borgensverksamhet kan kapitalet av de krediter som bolaget beviljar samtidigt vara utestående och kapitalet av borgen får samtidigt vara gällande till ett belopp av sammanlagt högst 3,2 miljarder euro. Inom ramen för detta maximibelopp för krediter och borgen som omfattas av kredit- och borgensförlustförbindelserna beslutar arbets- och näringsministeriet årligen om den gemensamma bevilningsfullmakten för krediter utan räntestöd och borgen. Detta bestäms i statsrådets förbindelse att delvis ersätta Finnvera Abp för kredit- och borgensförluster. Dessutom kan Finnvera Abp själv bära ansvaret för sådant ansvar som står utanför kredit- och borgensförlustförbindelsen.

Maximibeloppet har ändrats två gånger medan lagen varit i kraft. Första gången ändrades maximibeloppet år 2005, då beloppet höjdes från 2,3 miljarder till 2,6 miljarder. Med höjningen ville man säkerställa att Finnvera Abp skulle kunna bevilja krediter och borgen i enlighet med verksamhets- och ekonomiplanen för 2006–2009 åtminstone fram till utgången av år 2008. Genom höjningen ville man också säkerställa bolagets ytterligare behov av att bevilja finansiering under de nämnda åren.

Andra gången höjdes maximibeloppet 1.1.2009 med 600 miljoner euro till 3,2 miljarder euro. Orsaken var den finanskris som i höstas började i Förenta staterna och som snabbt spred sig till andra håll i världen och till Finland. Till följd av krisen blev det svårare att få tillgång till bankfinansiering, maturiteten för finansieringen förkortades och de räntor som banker tar ut för krediter steg. De finländska företagens, och i synnerhet de små och medelstora företagens, möjlighet att få finansiering från marknaden försvårades i betydlig mån. Redan hösten 2008 kunde det observeras att det var svårare att få finansiering, eftersom företagen hade blivit tvungna att skjuta upp sina investeringar till framtiden, eller tills vidare helt avstå från invester-

ingarna. I och med att bankernas vilja att ta risker minskade, ökade betydelsen av finansiering från Finnvera Abp. Antalet finansieringsansökningar riktade till bolaget ökade med närmare 17 procent mellan januari och oktober 2008.

Syftet med höjningen av maximibeloppet var att med hjälp av finansiering från Finnvera Abp genomföra sådana projekt i företag som i annat fall kanske inte skulle ha blivit av. I och med att bankerna dessutom minskar sitt risktagande och sin andel i finansieringen av projekt, kan man genom ökningen av Finnvera Abp:s finansieringsandel i projekten säkerställa att de får tillräcklig finansiering. Detta betonas särskilt för de små och medelstora företagens del, som inte har tillräckliga säkerheter. I nuvarande ekonomiska situation kan höjningen av maximibeloppet dock inte anses vara tillräcklig.

I propositionen föreslås det att maximibeloppet höjs med 1 000 miljoner euro, så att kapitalet av de krediter som Finnvera Abp beviljat samtidigt får vara utestående och kapitalet av borgen samtidigt får vara gällande till ett belopp av sammanlagt högst 4,2 miljarder euro.

Läget med försvärad tillgång till finansiering, som finanskrisen orsakade hösten 2008, har inte lättat under 2009. Det är inte heller alls säkert att läget på finansmarknaden snabbt blir normalt efter störningarna. Det uppskattas att det svåra läget ytterligare ökar efterfrågan på finansiering från Finnvera. Avmattningen i tillväxten och den ekonomiska recessionen medför att tyngdpunkten i efterfrågan på finansiering flyttas från investeringar till driftskapital, som tryggar företagens verksamhet. För att avhjälpa den bristande tillgången till finansiering på marknaden är det nödvändigt att ytterligare öka Finnveras möjligheter att finansiera inhemsk verksamhet.

Realekonomin har börjat lida av finanskrisen. Det ekonomiska läget har försvagats i länder som är viktiga med tanke på den finländska exporten. Tillväxten i dessa länders nationalekonomi har avstannat och blivit negativ. Också i Finland uppskattas det att bruttonationalprodukten kommer att minska åtminstone under 2009. Det försvagade ekonomiska läget och den minskande totalefter-

frågan påverkar också lönsamheten i företagsverksamhet. Avsikten är att en del av de bevilningsfullmakter för lån och borgen från Finnvera Abp som kan användas inom ramen för maximibeloppet inriktas på företag vars betalningsberedskap och lönsamhet har försvagats på grund av den ekonomiska utveckling som skett på sistone. Ett krav är att företagen på basis av en företagsanalys bedöms ha förutsättningar för lönsam verksamhet.

Utgångspunkten är att de åtgärder som genomförs är tidsbegränsade till sin natur. Därför ses nivån på maximibeloppet över på nytt, efter att situationen på finansmarknaden har blivit normal.

2 Propositionens konsekvenser

Höjningen av maximibeloppet av kapitalet av utestående krediter som Finnvera Abp beviljat och kapitalet av gällande borgen har i och för sig inga direkta ekonomiska konsekvenser. Ibrukttagandet av höjningen förutsätter att arbets- och näringsministeriet årligen beslutar om den bevilningsfullmakt som högst kan användas för lån och borgen. Höjningen av maximibeloppet i lagen syftar således till att ministeriet med stöd av den på ett smidigt sätt kan besluta om ett sådant belopp på bevilningsfullmakten som den ekonomiska situationen förutsätter.

Det uppskattas att lån utan räntestöd och borgen kommer att beviljas till ett betydligt större belopp än under de senaste åren. De beviljade beloppen uppskattas öka med cirka 50-130 miljoner euro per år från nuvarande nivå. Till följd av detta kommer statens utgifter att öka avsevärt.

Statens utgifter kommer också att öka på grund av att kredit- och borgensförlusterna ökar i situationer med ekonomisk recession. Det uppskattas att statens ersättningar för kredit- och borgensförluster kommer att uppgå till närmare 40 miljoner euro per år under 2009-2011. Utgifterna för räntestödslån uppskattas hålla sig på nuvarande nivå. Det antas att de utgifter som orsakas av statens kredit- och borgensförluster minskar till cirka 32 miljoner euro per år under 2012-2013.

De konjunkturlån och -garantier som införs ökar statens utgifter, eftersom den andel som

staten ersätter och risktillägget är större än normalt för dessa lån och garantier. Det uppskattas att dessa konjunkturprodukter beviljas till ett belopp av 300 miljoner euro per år under 2009-2011, dvs. sammanlagt 900 miljoner euro. Den antagna förlusten uppskattas vara cirka 4 procent av den stock som beviljas, på grund av att dessa produkter medför en större risk än normalt. De extra kostnader som den nya stocken orsakar staten uppgår till cirka 68 miljoner euro. Kostnaderna infaller under 2009-2016, om lånetiden är 5-6 år och om lån beviljas åren 2009-2011.

Finnvera Abp har cirka 27 500 kunder, av vilka cirka 18 700 är mikroföretag (högst 9 anställda), cirka 2 900 små eller medelstora företag (10-249 anställda) och cirka 100 stora företag (mer än 250 anställda). Det finns cirka 5 800 företagslånekunder som inte ingår i de nämnda kategorierna. Uppskattningsvis beviljas cirka 2 000 företag per år konjunkturlån- och garantier under 2009-2011, dvs. sammanlagt 6 000 företag. Merparten av företagen i målgruppen är små eller medelstora. Det uppskattas att antalet nystartade företag som använder konjunkturförfinansiering uppgår till cirka 200-400 per år.

Konjunkturförfinansieringsprodukterna syftar till att hjälpa företagen över den ekonomiska recessionen, så att nuvarande arbetsplatser i mån av möjlighet kan bevaras. Konjunkturförfinansieringen tryggar finansieringen av företagens driftskapital och förbättrar deras betalningsberedskap. Med hjälp av konjunkturprodukterna kan företag också genomföra eventuella nödvändiga investeringar.

3 Beredningen av propositionen

Propositionen har beretts som tjänsteuppdrag vid arbets- och näringsministeriet. Propositionen har utarbetats i samarbete med Finnvera Abp. På grund av att ärendet brådskar har man inte hunnit begära utlåtanden om propositionen.

4 Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft våren 2009. Lagförslaget syftar till att med specialfinansieringsbolagets åtgärder i betydande mån

medverka till att företag får tillgång till finansiering. Därför bör lagen träda i kraft redan våren 2009.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

Lagförslag

Lag

om ändring av 8 § i lagen om statens specialfinansieringsbolags kredit- och borgensverksamhet

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen av den 18 juni 1998 om statens specialfinansieringsbolags kredit- och borgensverksamhet (445/1998) 8 § 3 mom., sådant det lyder i lag 1140/2008, som följer:

8 §

Statens förbindelser

avses i 1 mom. 3 punkten får samtidigt vara utestående och kapitalet av borgen får samtidigt vara gällande till ett belopp av sammanlagt högst 4,2 miljarder euro.

Kapitalet av de krediter som avses i 3 och 4 § och som omfattas av den förbindelse som _____

Denna lag träder i kraft den 20 .

Helsingfors den 27 februari 2009

Republikens President

TARJA HALONEN

Arbetsminister *Tarja Cronberg*

*Bilaga
Parallelltext*

Lag

om ändring av 8 § i lagen om statens specialfinansieringsbolags kredit- och borgensverksamhet

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen av den 18 juni 1998 om statens specialfinansieringsbolags kredit- och borgensverksamhet (445/1998) 8 § 3 mom., sådant det lyder i lag 1140/2008, som följer:

Gällande lydelse

8 §

Statens förbindelser

Kapitalet av de krediter som avses i 3 och 4 § och som omfattas av den förbindelse som avses i 1 mom. 3 punkten får samtidigt vara utestående och kapitalet av borgen får samtidigt vara gällande till ett belopp av sammanlagt högst 3,2 miljarder euro.

Föreslagen lydelse

8 §

Statens förbindelser

Kapitalet av de krediter som avses i 3 och 4 § och som omfattas av den förbindelse som avses i 1 mom. 3 punkten får samtidigt vara utestående och kapitalet av borgen får samtidigt vara gällande till ett belopp av sammanlagt högst 4,2 miljarder euro.

Denna lag träder i kraft den 20 .
